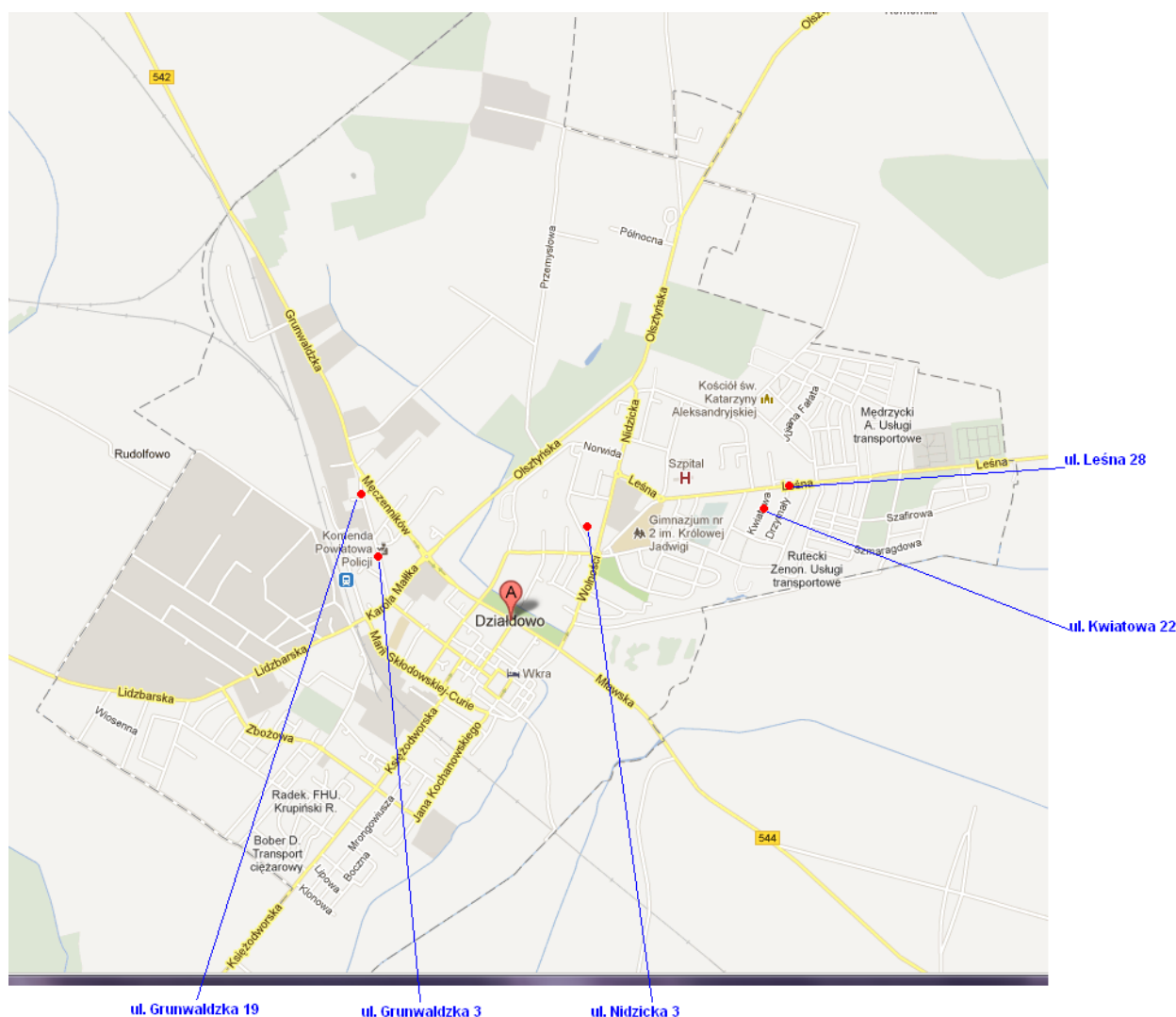

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/296/14
Rady Miasta Działdowo
z dnia 20 marca 2014

PROGRAM SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ DLA MIASTA DZIAŁDOWO NA LATA 2014-2015

Źródło: <http://www.google.pl/>

Główną ideą metody CAL jest „Pomóżmy ludziom, aby pomogli sami sobie”.

Pod pojęciem Centrum Aktywności Lokalnej należy rozumieć określony sposób działania, którego celem jest aktywizowanie społeczności lokalnych, tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy, uruchamianie na nowo zbiorowych strategii pomagania ludziom w pomaganiu sobie samym.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	4
II. Opis sytuacji problemowej.....	5
2.1. Usytuowanie bloku Nidzicka nr 3.....	5
2.2. Usytuowanie bloku Leśna 28 i budynku Kwiatowa 22	8
2.3. Usytuowanie budynków Grunwaldzka 3 i 19.....	9
2.4. Usytuowanie budynku Pl. 1-go Maja 12.....	14
2.4. Uzasadnienie działania.....	15
2.5. Zasoby.....	17
2.6. Potrzeby.....	17
2.7. Analiza SWOT.....	17
III. Założenia programu.....	18
3.1. Cel główny.....	19
3.2. Cele szczegółowe.....	19
IV. Rezultaty programu.....	19
4.1. Rezultaty miękkie.....	19
4.2. Rezultaty twarde.....	19
V. Grupy docelowe.....	20
VI. Czas trwania programu.....	20
VII. Sposób i metody realizacji.....	20
7.1. Zadanie 1: Aktywna integracja.....	21
7.2. Zadanie 2: Praca socjalna.....	21
7.3. Zadanie 3: Zasiłki i pomoc w naturze.....	21
7.4. Zadanie 4: Działania o charakterze środowiskowym.....	21
7.5. Zadanie 5: Zarządzanie projektem.....	21
VIII. Budżet programu na lata 2013-2014.....	22
IX. Harmonogram programu	23
X. Spis wykresów, zdjęć, tabel i map.....	25

I. WPROWADZENIE

Program Społeczności Lokalnej to działania realizowane na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, mające na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotne staje się podejście zakładające spojrzenie całościowe - nie tylko na jednostkę, ale także na otoczenie. Rodzina jako fundament życia społecznego, powinna od samego początku być wspierana w napotykanym trudnościach i tak ukierunkowywana, by mogła w przyszłości umiejętnie i samodzielnie rozwiązywać konkretne problemy. Działaniami obejmuje się nie tylko najbliższą rodzinę, ale i otoczenie jednostki, gdyż daje to możliwość skutecznej walki z wykluczeniem społecznym.

Program Społeczności Lokalnej dla Miasta Działdowo na lata 2013-2014, zwany dalej „Programem”, jest realizowany w ramach projektu systemowego „Zmienić siebie”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania o charakterze aktywizacyjnym oraz integracyjnym wskazane w Programie skierowane były do mieszkańców bloku Nidzicka nr 3 w 2013 roku, a także do budynków Grunwaldzka 3 i 19 w 2014 roku. Mają one na celu przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu na poziomie subiektywnego odczucia społeczności tego bloku, ale również na poziomie obiektywnej oceny pozostałych mieszkańców Działdowa. Program ma przyczynić się do zmiany niekorzystnych tendencji zachodzących w blokach, jak również wpłynąć na stworzenie pozytywnego wizerunku bloków na tle miasta Działdowa.

Program jest zgodny z:

1. Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 j. t. z późn. zm.) - art. 3 ust. 2 ustawy stanowi: „zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.”;
2. Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski - celem Strategii jest wspieranie integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie; cel ten ma być osiągnięty przez: zachęcanie wszystkich obywateli do społecznej odpowiedzialności i aktywnego zaangażowania w walce przeciw społecznemu wykluczeniu, promowanie i motywowanie do działania przez same osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone, promowanie i motywowanie do pracy społecznej na rzecz integracji swego środowiska, pomocy osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz samopomocy;
3. Strategią Polityki Społecznej na Lata 2007-2013, przyjętą przez Ministerstwo Polityki Społecznej - celem Strategii jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa, prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Cel ten będzie realizowany poprzez: kształtowanie wiadomości obywatelskiej; promocję działań prospołecznych (wolontariatu, filantropii); wspieranie inicjatyw lokalnych, jako formy skutecznego rozwiązywania problemów lokalnych; aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym; wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych;
4. Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, w którym wskazano, że ważnym narzędziem na rzecz integracji lokalnej jest projekt CAL (Centra Aktywności Lokalnej) wspierający aktywizację społeczną.

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Działdowo to miasto leżące na szlaku grunwaldzkim, w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto ulokowane jest w obszarze zalewowym rzeki Nidy - Działdówki - Wkry. Prawa miejskie uzyskało 14 sierpnia 1344 roku. Miasto Działdowo jest podzielone na 13 osiedli.

2.1. Usytuowanie bloku Nidzicka 3

Blok Nidzicka nr 3 należy do osiedla Nidzicka. W sąsiedztwie bloku znajdują się Kościół p.w. Świętego Wojciecha, Szkoła Podstawowa Nr 3, Park Honorowych Dawców Krwi oraz nieistniejąca już Szkoła Policealna przy ulicy Wolności 64 (dawny szpital). Blok Nidzicka 3 zamieszkują 24 rodziny. Na parterze mieszka 6 rodzin, na I piętrze 7 rodzin, na II piętrze 5 rodzin i na III piętrze mieszka 6 rodzin. Na każdym piętrze znajdują się pomieszczenia, do których mają dostęp mieszkańcy i wykorzystują je do suszenia odzieży, przechowywania rowerów, wózków itp. Na każdym piętrze znajdują się ogólnodostępne toalety. Blok zamieszkuje 21 osób bezrobotnych, 13 osób nieaktywnych zawodowo oraz 15 dzieci w wieku 0-16 lat.

Mapa nr 2. Mapa osiedla Działdowa z zaznaczeniem bloku Nidzicka 3

Źródło: Urząd Miasta wersja elektroniczna MPZP Miasta Działdowo

Zdjęcie nr 1. Blok Nidzicka nr 3 (widok od frontu)

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 2. Blok Nidzicka nr 3 (widok z boku)

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 3. Szkoła Podstawowa nr 3

Źródło: <http://www.google.pl/>

Zdjęcie nr 4. Kościół p.w. Świętego Wojciecha

Źródło: <http://www.google.pl/>

Zdjęcie nr 5. Park Honorowych Dawców Krwi przy ulicy Wolności

Źródło: <http://www.google.pl/>

Zdjęcie nr 6. Szkoła Policealna przy ulicy Wolności 64 (dawny szpital, obecnie w trakcie przebudowy na centrum kultury)

Źródło :<http://www.google.pl/>

2.2. Usytuowanie bloku Leśna 28 i budynku Kwiatowa 22

Blok Leśna 28 i budynek Kwiatowa 22 należą do osiedla Ogródki. W sąsiedztwie bloku znajdują się szpital, sklepy spożywcze, sala zabaw dla dzieci „Figloraj”, punkt przedszkolny „Krasnoludek”, a także hurtownia artykułów przemysłowych. Blok Leśna 28 zamieszkuje 13 rodzin. Na parterze mieszka 5 rodzin, na I piętrze 4 rodziny, na II piętrze 4 rodziny. Blok zamieszkuje 9 osób bezrobotnych, 16 osób nieaktywnych zawodowo, 3 pracujące oraz 7 dzieci w wieku 0-19 lat. Natomiast budynek przy ul. Kwiatowej 22 zamieszkuje 6 rodzin, w tym 5 osób bezrobotnych, 6 osób nieaktywnych zawodowo, 2 pracujące oraz 2 dzieci w wieku 0-16 lat.

Zdjęcie nr 7. Blok Leśna 28

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 8. Budynek Kwiatowa 22

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 9. Szpital

Źródło: <https://www.google.com/>

2.3. Usytuowanie budynków Grunwaldzka 3 i 19

Budynki Grunwaldzka nr 3 i 19 należą do osiedla Grunwaldzka. W sąsiedztwie bloków znajdują się min. Zakład Techmor, Szkoła Muzyczna I stopnia im. Arno Kanta, Komenda Powiatowa Policji, Przedszkole Miejskie Nr 1 im. Jana Brzechwy, Zespół Szkół nr 1 w Działdowie, Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna. Budynek Grunwaldzka 3 zamieszkuje 8 rodzin. Na parterze mieszkają 2 rodziny, na I piętrze 2 rodziny, na II piętrze 2 rodziny i na III piętrze mieszkają 2 rodziny. Spośród rodzin tam mieszkających 7 osób jest bezrobotnych, 2 nieaktywne zawodowo, 3 pracujące oraz 9 dzieci w wieku 0-19 lat. Natomiast budynek przy ul. Grunwaldzkiej nr 19 zamieszkuje 5 rodzin. Na parterze mieszkają 3 rodziny, a na I piętrze 2 rodziny, w tym 6 osób bezrobotnych, 1 nieaktywna zawodowo, 4 pracujące oraz 7 dzieci w wieku 0-19 lat.

Mapa nr 3. Mapa osiedla Działdowa z zaznaczeniem budynku Grunwaldzka nr 3

Źródło: Urząd Miasta wersja elektroniczna MPZP Miasta Działdowo

Zdjęcie nr 10. Budynek Grunwaldzka 3

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 11. Zespół Szkół nr 1

Źródło: <https://www.google.com/>

Zdjęcie nr 12. Przedszkole miejskie nr 1 im. Jana Brzechwy

Źródło: <https://www.google.com/>

Zdjęcie nr 13. Szkoła muzyczna im. Arno Kanta

Źródło: <https://www.google.com/>

Zdjęcie na 14. Komenda Powiatowa Policji

Źródło: <https://www.google.com/>

Zdjęcie nr 15. Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna

Źródło: <https://www.google.com/>

Mapa nr 4. Mapa osiedla Działdowo z zaznaczeniem budynku Grunwaldzka nr 19

Źródło: Urząd Miasta wersja elektroniczna MPZP Miasta Działdowo

Zdjęcie nr 16. Budynek Grunwaldzka 19

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 17. Zakład Techmor

Źródło :<https://www.google.com/>

2.4. Usytuowanie budynku Pl. 1-go Maja 12

Budynek przy ul. Pl. 1 Maja 12 należy do osiedla Księżodworska. W sąsiedztwie bloków znajdują się min. Auto Centrum, PPUH Novcan - producent szaf metalowych, PC Piotr Cherkowski – usługi komputerowe, Agroma Olsztyn - Sklep ze sprzętem rolniczym, Targ-Pol Hurtownia zabawek. Budynek przy Pl. 1-go Maja 12 zamieszkuje 9 rodzin. Na niskim parterze mieszka 1 rodzina, na parterze mieszkają 3 rodziny, na I piętrze 3 rodziny, w zaadoptowanych mieszkaniach na strychu 2 rodziny. Kamienicę zamieszkuje 8 osób bezrobotnych, 13 nieaktywnych zawodowo, 6 pracujących oraz 7 dzieci w wieku 0-19 lat.

Zdjęcie nr 18. Budynek Pl. 1-go Maja 12

Źródło: Własny zbiór zdjęć

Zdjęcie nr 19. Agroma

Źródło: <https://www.google.com/>

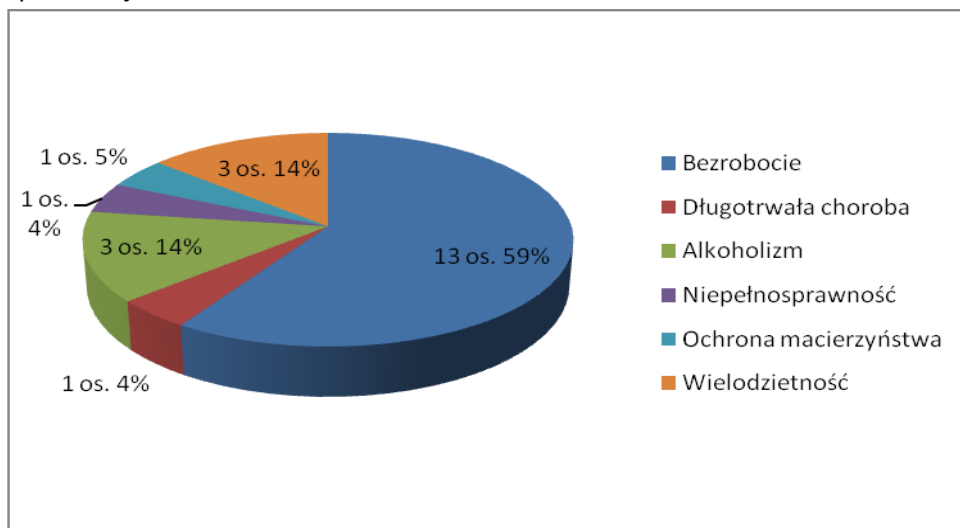
Ograniczeniem dla klientów MOPS może być najbliższe środowisko w którym zamieszkują. Bywa, iż negatywne relacje sąsiedzkie, a tym bardziej zła opinia o zamieszkiwanej dzielnicy, wpływają destruktywnie na podejmowane działania, by zmienić swoją sytuację. Dlatego też rozwiązaniem wydaje się być wzmacnianie społeczności lokalnej, próba odbudowania relacji między sąsiadami a przede wszystkim podejmowania działań mających na celu zmianę opinii na temat lokalizacji. Poprzez działania w ramach SL społeczności lokalnej grupa mieszkańców zacznie identyfikować się z zajmowanym obszarem.

2.4. Uzasadnienie działania

Zauważa się, iż ograniczeniem dla klientów MOPS może być najbliższe środowisko, w którym zamieszkują. Bywa, iż negatywne relacje sąsiedzkie, a tym bardziej zła opinia o zamieszkiwanej dzielnicy, wpływają destruktywnie na podejmowane działania, by zmienić swoją sytuację. Dlatego też rozwiązaniem wydaje się być wzmacnianie społeczności lokalnej, próba odbudowania relacji między sąsiadami a przede wszystkim podejmowanie działań mających na celu zmianę opinii na temat lokalizacji. Poprzez działania w ramach SL społeczność lokalna zacznie identyfikować się z zajmowanym obszarem, zostanie odbudowana tożsamość społeczna, a przede wszystkim przy wykorzystaniu zasobów ludzkich, lokalowych i przestrzennych zmianie ulegnie najbliższe otoczenie. Pozytywne skutki realizacji projektu odniosą również pracodawcy, jak i szkoły. W rodzinach nastąpi lepsza komunikacja.

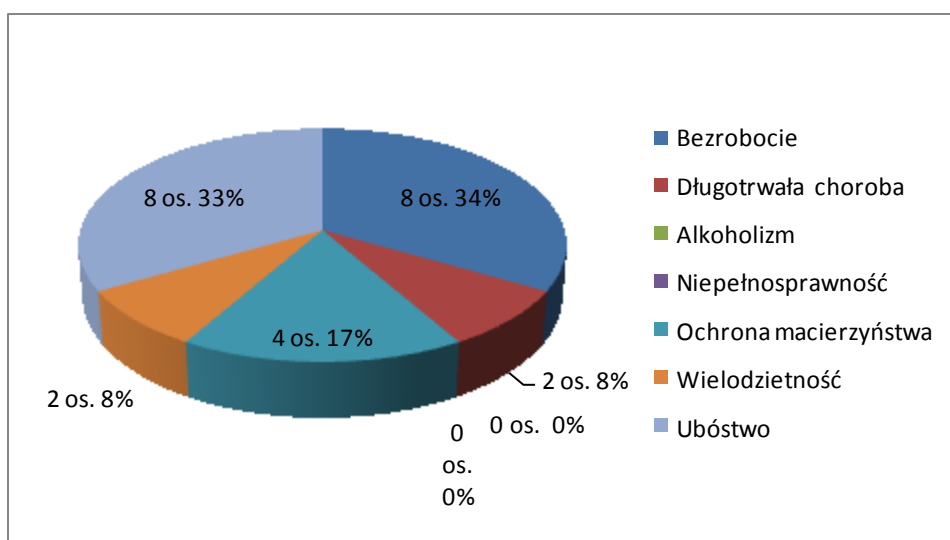

Wykres nr 1. Powody korzystania z pomocy MOPS Działdowo występujące wśród klientów pomocy społecznej bloku Nidzicka 3

Źródło: Sprawozdanie roczne za rok 2012 wg wzoru MPiPS (w części dotyczącej bloku Nidzicka 3)

Wykres nr 2. Powody korzystania z pomocy MOPS Działdowo występujące wśród klientów pomocy społecznej budynków Grunwaldzka 3 i Grunwaldzka 19

Źródło: Sprawozdanie roczne za rok 2012 wg wzoru MPiPS (w części dotyczącej budynków Grunwaldzka 3 i Grunwaldzka 19)

Przedstawione powyżej dane wskazują bezrobocie jako najczęstszy powód występowania o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej. Kolejne powody to ubóstwo, alkoholizm, wielodzietność, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz ochrona macierzyństwa. Rodzi to wiele problemów, będących wynikiem ilustrowanych dysfunkcji, m.in. poczucie zniechęcenia i bierność życiową, syndrom wyuczonej bezradności czy uzależnienia od świadczeń społecznych. Dużym problemem bloku jest również nieakceptowany sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież. Świadczą o tym sygnały na temat aktów wandalizmu, narkomanii i przestępczości wśród nieletnich. Zapewniając aktywny udział mieszkańców w działania związane z programem już na etapie jego tworzenia, mieszkańcy bloku wypełnili ankietę, której efektem była analiza wewnętrznych

i zewnętrznych uwarunkowań społecznego rozwoju bloku i wyłonienie charakterystycznych problemów lokalnej społeczności. Do prac włączyli się mieszkańcy oraz pracownicy MOPS Działdowo.

2.5. Zasoby

- ❖ mieszkańcy bloku, którzy zadeklarowali chęć współpracy;
- ❖ umiejętności mieszkańców m.in.: drobne robótki ręczne, naprawy domowe, prace malarsko - remontowe, murowanie, krycie dachów, montaż drzwi i okien, sadzenie drzewek, pielienienie;
- ❖ adaptacja pomieszczenia - kotłowni w bloku Nidzicka nr 7 na świetlicę dla dzieci oraz młodzieży, a także jej remont;
- ❖ wolny plac do zagospodarowania;
- ❖ wolna przestrzeń zieleni.

2.6. Potrzeby

- ❖ odświeżenie klatki schodowej w budynku Grunwaldzka 3;
- ❖ wyodrębnienie miejsca zabaw dla dzieci;
- ❖ zagospodarowanie pasa zieleni wokół budynków;
- ❖ zorganizowanie miejsca do odpoczynku (ławeczka, stolik, zieleni);
- ❖ zatrudnienie odpowiedniej kadry (psycholog, prawnik, animator lokalny, asystent rodziny, opiekunka dziecięca itp.).

2.7. Analiza SWOT

Silne strony

- ❖ duża liczba mieszkańców gotowych do zaangażowania się w różnorodne działania, otwartych na dyskusję o problemach, oczekujących jedynie na zainicjowanie i zorganizowanie przedsięwzięć;
- ❖ duża różnorodność osób mieszkających w bloku Nidzicka nr 3, budynkach Grunwaldzka 3 oraz Grunwaldzka 19 (zarówno wieloletni mieszkańcy, przywiązani do swego miejsca, a także napływowi lokatorzy, przymusowo osiedlani w mieszkaniach o standardzie lokali socjalnych) - brak wyraźnej przewagi którejkolwiek z kategorii mieszkańców;
- ❖ bardzo dobre położenie komunikacyjne dzielnicy: bliskość do centrum miasta, łatwy dostęp do instytucji mających siedziby w centrum.

Słabe strony

- ❖ duża ilość osób trwale bezrobotnych, uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej;
- ❖ zaniedbana, niszcząca infrastruktura mieszkaniowa;
- ❖ zdewastowane podwórka, zaniedbane chodniki i zieleni;
- ❖ rodziny z problemem alkoholowym oraz występowanie zjawisk patologii w rodzinach;
- ❖ niedostatek placów zabaw i boisk;
- ❖ zbyt mała ilość miejsc, gdzie młodzież mogłaby w akceptowany sposób spędzać aktywnie czas wolny;
- ❖ brak miejsca skupiającego aktywność mieszkańców, lokalnych instytucji kulturalnych, osób prowadzących profesjonalne działania w zakresie animacji społeczności lokalnej;
- ❖ widoczna bierność dużej części mieszkańców, postawy wyrażające niechęć do zmiany swej sytuacji, poczucie braku perspektyw, bezradność;

- ❖ widoczny wandalizm, przestępczość, narkomania.

Szanse

- ❖ stworzenie miejsca skupiającego działania na rzecz dzieci i młodzieży, rozszerzenie oferty ciekawego i aktywnego spędzania czasu wolnego;
- ❖ zwiększenie ilości placów zabaw i boisk;
- ❖ podjęcie zorganizowanych działań na rzecz integracji mieszkańców bloku (np. festyny, pikniki rodzinne, wspólne spotkania itp.);
- ❖ szerokie włączenie mieszkańców w działania na rzecz bloku, mobilizowanie i zachęcanie do uczestnictwa w akcjach porządkowych czy drobnych remontach toalet, klatek schodowych, porządkowaniu pomieszczeń służących jako suszarnie lub wózkownie itp.;
- ❖ zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w bloku;
- ❖ praca nad propagowaniem prawidłowych wzorców życia rodzinnego, przeciwdziałanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców;
- ❖ wyłonienie osób spośród mieszkańców do pełnienia roli stróżów pilnujących powstałą świetlicę;
- ❖ propagowanie pozytywnego wizerunku bloku.

Zagrożenia

- ❖ zasiedlanie bloku lokatorami eksmitowanymi z innych rejonów, powiększanie obszaru patologii i dysfunkcji rodzin;
- ❖ utrwalenie się postawy bierności, apatii i zniechęcenia, przekonania o braku możliwości zmian;
- ❖ pogłębianie się trudnej sytuacji ekonomicznej części mieszkańców, spowodowanej bezrobociem, brakiem kwalifikacji, wykluczeniem społecznym;
- ❖ przekonanie części mieszkańców o braku aktywności władz miasta na rzecz poprawy sytuacji bloku;
- ❖ dalszy niedostatek ofert na spędzanie czasu wolnego, pozostawienie bloku bez inicjatyw organizujących lokalną społeczność;
- ❖ przyzwolenie na akty wandalizmu, drobną przestępczość, alkoholizm, narkomanię;
- ❖ powielanie w wielu rodzinach negatywnych wzorców funkcjonowania m.in. postawy wyuczonej bezradności;
- ❖ nadmierna skłonność do korzystania ze świadczeń materialnych MOPS.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Wszystkie działania podejmowane w ramach Programu na rzecz bloku realizowane są przy zaangażowaniu i współpracy mieszkańców, organizacji, instytucji, firm i służą aktywizacji, edukacji i rozwojowi środowiska lokalnego;
2. Działania zakładają kompleksowe wspieranie i reintegrację mieszkańców;
3. Ważne jest uświadamianie otoczenia lokalnego o różnorodnych problemach, mających wpływ na cały organizm społeczny;
4. Priorytetem jest inicjowanie środowiska lokalnego, którego mieszkańcy z różnych przyczyn stali się bierni i pogodzili się z otaczającą ich rzeczywistością;

5. Program zmierza do podniesienia poziomu funkcjonowania społecznego osób i środowisk dysfunkcyjnych, w tym rodzinnych i sąsiedzkich.

3.1. Cel główny

Wzrost poziomu integracji uczestników projektu i ich otoczenia w wyniku realizacji działań o charakterze środowiskowym.

3.2. Cele szczegółowe:

- ❖ wzrost umiejętności społecznych;
- ❖ wzrost poziomu integracji uczestników projektu i ich otoczenia w wyniku realizacji działań o charakterze środowiskowym;
- ❖ zwiększenie samodzielności, zaradności i zdolności komunikacyjnych;
- ❖ zmniejszenie barier psychologicznych i społecznych przyczyniających się do izolacji społeczno-zawodowej;
- ❖ nawiązanie porozumienia między starszym i młodszym pokoleniem mieszkańców;
- ❖ zwiększenie oferty atrakcyjnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież;
- ❖ przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do wyjścia na rynek pracy.

Powyższe cele będą osiąganę przez realizację instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym przewidzianych w ramach projektu systemowego pt. „Zmienić siebie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

IV. REZULTATY PROGRAMU

4.1. Rezultaty miękkie

- ❖ wzrost aktywności społecznej w bloku (ankieta, obserwacje, wywiady z osobami funkcyjnymi, liczba osób uczestniczących w spotkaniach, liczba inicjatyw lokalnych);
- ❖ wzrost poziomu wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców bloku w obszarze przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej;
- ❖ wzrost dostępu do informacji służących przywróceniu samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

4.2. Rezultaty twarde

- ❖ zapewnienie udziału w programie co najmniej 20 osób będących klientami MOPS w wieku aktywności zawodowej, nie pozostających w zatrudnieniu oraz osób z ich otoczenia - poprzez podpisanie deklaracji uczestnictwa w projekcie;
- ❖ zatrudnienie animatora lokalnego aktywizującego społeczność lokalną;
- ❖ zorganizowanie co najmniej 3 spotkań lub debat z udziałem społeczności lokalnej;
- ❖ wygospodarowanie miejsca zabaw dla dzieci;
- ❖ zagospodarowanie terenów zieleni wokół bloku;
- ❖ wygospodarowanie miejsca odpoczynku dla osób starszych zamieszkałych w bloku.

V. GRUPY DOCELOWE

W 2013 roku projekt „Zmienić siebie” skierowany był do 10 osób z bloku Nidzicka 3 oraz zaangażowało się 10 osób z najbliższego otoczenia. Natomiast w roku 2014 wsparciem została objęta społeczność lokalna z ulicy Grunwaldzkiej 3 i 19. Osoby te są bezrobotne lub nieaktywne zawodowo z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz uzależnieniami, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w wieku aktywności zawodowej, niezatrudnione lub zatrudnione, zagrożone wykluczeniem społecznym. Głównym problemem tej grupy jest brak podstawowych kompetencji społecznych i zawodowych, niska świadomość społeczna oraz bierna postawa życiowa. W wyniku przeprowadzonej diagnozy społecznej uzasadnione jest aby wsparciem objąć w większej mierze kobiety, które są w gorszym położeniu, co wynika z faktu, iż kobiety ze względu na pełnienie ról rodzinnych mają utrudniony dostęp do rynku pracy oraz wykazują większą gotowość do podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji i relacji w rodzinie. Młodzież nie ma oparcia w rodzinie, nie ma odpowiednich warunków do rozwoju, niewłaściwie zagospodarowany czas wolny skutkuje pierwszymi problemami rodzinnymi, szkolnymi czy osobistymi. Powiela niewłaściwe wzorce. Rodziny są zagrożone marginalizacją, a dorastające w nich dzieci mają utrudniony start w dorosłe życie, przyjmują bierną postawę, są bezradni, brakuje im wiary we własne możliwości i umiejętności planowania przyszłości. Stają się kolejnym pokoleniem uzależnionym od OPS, częściej wchodzi w konflikt z prawem lub zostają przedwcześnie rodzicami. Uzasadnieniem wyboru grupy docelowej są zidentyfikowane potrzeby klientów OPS. Działania planowane w projekcie w sposób optymalny pomogą BO wyrównać szanse i zlikwidować bariery dyskryminujące ich na rynku pracy, poprzez podniesienie ich umiejętności społecznych i zawodowych. Długookresowe pozostawanie bez pracy zadziało w sposób destrukcyjny, niszcząc pewność siebie co spowodowało niską samoocenę. Osoby pozbawione środków do życia coraz liczniej korzystają ze świadczeń OPS stają się ich odbiorcami w coraz dłuższym okresie czasu, zjawisko to przybiera znamiona dziedziczenia. To burzy relacje rodzinne oraz powoduje nieumiejętność pełnienia ról rodzinnych. Działania podjęte w projekcie mają na celu przyspieszenie zmian na rzecz równości poprzez udzielenie wsparcia grupom znajdującym się w gorszym położeniu. Osoby zrekrutowane złożą pisemne oświadczenie o przynależności do grupy docelowej, złożą pisemną deklarację uczestnictwa w projekcie. Ostateczną listę osób uczestniczących w projekcie i listę rezerwową zatwierdzi Dyrektor MOPS. Opisany sposób rekrutacji eliminuje przypadkowy wybór, bazuje na zgromadzonej wiedzy i dokumentacji pracowników socjalnych. Rekrutacja prowadzona będzie zgodnie z obowiązującym Regulaminem Rekrutacji. Proces rekrutacyjny uwzględni zasadę równych szans, w tym równość płci. Z analizy dokumentacji OPS, prowadzonej rekrutacji wynika, iż BO chcieliby dokonać zmian w swoim życiu rodzinnym i zawodowym, chcieliby podnieść swoje kompetencje społeczne i zawodowe. Prowadzona rekrutacja przez pracowników socjalnych ukazała wielość problemów klientów. Wymagają oni kompleksowego podejścia ze strony między innymi pracownika socjalnego.

VI. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Program realizowany będzie w 2013 i 2014 roku w ramach projektu systemowego „Zmienić siebie”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

VII. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Wszystkie działania podejmowane w ramach Programu są zgodne z Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów

Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013.

7.1. Zadanie 1. Aktywna integracja, w ramach której zastosowano następujące instrumenty aktywnej integracji, dostosowane do potrzeb konkretnych uczestników Programu:

- a) organizacja i finansowanie treningu komunikacji interpersonalnej z elementami treningu asertywności, w tym kosztów zatrudnienia i działania firmy zewnętrznej;
- b) organizacja i finansowanie treningu kompetencji życiowych i warsztatu psychoedukacji rodzinnej, w tym kosztów zatrudnienia i działania firmy zewnętrznej;
- c) organizacja i finansowanie treningu zakładania spółdzielni socjalnej / własnej działalności, a także wizyta studyjna do spółdzielni socjalnej, w tym kosztów przejazdu, ubezpieczenia, bilety wstępu;
- d) organizacja i finansowanie warsztatu teoretyczno-praktycznego w zakresie wykonywania drobnych prac „Złota Rączka” i warsztatu z ogrodnictwa „Kącik Zieleni”, w tym kosztów zatrudnienia i działania firmy zewnętrznej;
- e) skierowanie i sfinansowanie zajęć mających na celu uzyskanie zawodu lub przygotowania zawodowego;
- f) organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego;
- g) organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych, w tym kosztów zatrudnienia asystenta rodzinnego;
- h) organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, służące przywróceniu samodzielności życiowej;

7.2. Zadanie 2. Praca socjalna - realizowana przez pracowników socjalnych, do których obowiązków należeć będzie realizacja SL, świadczenie pracy socjalnej, w tym także metodą środowiskową.

7.3. Zadanie 3. Zasiłki i pomoc w naturze - w ramach SL możliwe będzie przyznanie świadczeń w formie zasiłków celowych, okresowych oraz świadczeń z tytułu kontynuacji nauki, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

7.4. Zadanie 4. Działania o charakterze środowiskowym, które realizowane będą zgodnie z potrzebami uczestników Programu:

- a) przygotowanie i wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych, np. spotkania z grupami docelowymi, przeprowadzenie badań diagnostycznych, przygotowanie raportów, dotyczących potrzeb i zasobów danej społeczności;
- b) organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, kulturalnym, sportowym, edukacyjnym;
- c) inne instrumenty działania o charakterze integracyjnym, wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

7.5. Zadanie 5. Zarządzanie i organizacja Programu.

- a) współpraca z organizacjami pozarządowymi; jednostkami samorządowymi oraz instytucjami, działającymi na terenie Działdowa;
- b) obsługa administracyjno - księgowa;

c) monitoring i ewaluacja Programu.

VIII. BUDŻET

Budżet programu jest zgodny z wnioskiem o dofinansowanie Projektu Systemowego pt. „Zmienić siebie”, złożonym w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko - Mazurskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 Priorytet VII: Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Ponadto realizowane działania będą wspierane z funduszy Miasta Działdowo min. z funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi. Za realizację Programu Społeczności Lokalnej jest odpowiedzialny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie. Praca ze społecznościami będzie kontynuowana przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po zakończeniu działań projektowych przez kolejne lata.

IX. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Tabela 1. Harmonogram realizacji programu na 2013 rok

Harmonogram realizacji programu															
Kwartał	I			II			III			IV			I 2014		
Miesiąc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
Zadanie 1. Aktywna integracja															
1.1. Trening komunikacji interpersonalnej z elementami treningu asertywności															
1.2. Warsztat psychoedukacji rodzinnej															
1.3. Trening kompetencji życiowych															
1.4.Trening zakładania spółdzielni socjalnej / własnej działalności															
1.5. Wyjazd do spółdzielni socjalnej															
1.6. Warsztat teoretyczno - praktyczny w zakresie wykonywania drobnych prac „Złota Rączka”															
1.7. Warsztat z Ogrodnictwa „Kącik Zieleni”															
1.8. Praca psychologa motywatora-animatora kultury															
1.9. Praca opiekunki dziecięcej															
1.10. Praca asystenta rodziny															
1.11. Dyżury prawnika															
1.12. Dyżury psychologa															
Zadanie 2. Praca socjalna															
2.1. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych															
2.2. Świadczenie pracy socjalnej															
2.3. Monitoring zawartych umów															
Zadanie 3. Zasiłki i pomoc w naturze															
3.1. Świadczenia dla potrzebujących															
Zadanie 4. Działania o charakterze środowiskowym															
2.1. I Inicjatywa integracyjna															
2.2. II Inicjatywa edukacyjno-społeczna udział mieszkańców w imprezie o charakterze integracyjno, edukacyjno, sportowym corocznie organizowanym przez władze miasta „Wstęp po zdrowie”															
2.3.III Inicjatywa podsumowująca warsztaty „Złota Rączka” i Kącik Zieleni”															
Zadanie 5. Zarządzanie i organizacja programu															
5.1. Obsługa administracyjno - księgowa															
5.2. Monitoring i ewaluacja Programu															
5.3. Kontrola i monitoring wykonanych prac															
5.4.Spotkania i debaty z mieszkańcami															
5.5. Prowadzenie dokumentacji z realizacji programu															
5.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi; jednostkami samorządowymi oraz instytucjami, działającymi na terenie Działdowa;															

Tabela 2. Harmonogram realizacji programu na 2014 rok

Harmonogram realizacji programu															
Kwartał	I			II			III			IV			I 2015		
Miesiąc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
Zadanie 1. Aktywna integracja															
1.1. Trening komunikacji interpersonalnej z elementami treningu asertywności															
1.2. Warsztat psychoedukacji rodzinnej															
1.3. Trening kompetencji życiowych															
1.4. Trening zakładania spółdzielni socjalnej / własnej działalności															
1.5. Wyjazd do spółdzielni socjalnej															
1.6. Warsztat teoretyczno – praktyczny w zakresie wykonywania drobnych prac „Złota Rączka”															
1.7. Warsztat z Ogrodnictwa „Kącik Zieleni”															
1.8. Praca animatora lokalnego															
1.9. Praca opiekunki dziecięcej															
1.10. Praca asystenta rodziny															
1.11. Dyżury prawnika															
1.12. Dyżury psychologa															
Zadanie 2. Praca socjalna															
2.1. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych															
2.2. Świadczenie pracy socjalnej															
2.3. Monitoring zawartych umów															
Zadanie 3. Zasiłki i pomoc w naturze															
3.1. Świadczenia dla potrzebujących															
Zadanie 4. Działania o charakterze środowiskowym															
2.1. I Inicjatywa integracyjna															
2.2. II Inicjatywa edukacyjno-społeczna udział mieszkańców w imprezie o charakterze integracyjno, edukacyjno, sportowym corocznie organizowanym przez władze miasta „Wstąp po zdrowie”															
2.3. III Inicjatywa podsumowująca warsztaty „Złota Rączka” i Kącik Zieleni”															
Zadanie 5. Zarządzanie i organizacja programu															
5.1. Obsługa administracyjno – księgowa															
5.2. Monitoring i ewaluacja Programu															
5.3. Kontrola i monitoring wykonanych prac															
5.4. Spotkania i debaty z mieszkańcami															
5.5. Prowadzenie dokumentacji z realizacji programu															
5.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi; jednostkami samorządowymi oraz instytucjami, działającymi na terenie Działdowa;															

X. SPIS WYKRESÓW, ZDJĘĆ, TABEL I MAP

Mapa nr 1. Mapa Działdowa z zaznaczeniem środowisk lokalnych, w których potrzebna jest pomoc MOPS.....	1
Mapa nr 2. Mapa osiedla Działdowa z zaznaczeniem bloku Nidzicka nr 3.....	5
Mapa nr 3. Mapa osiedla Działdowa z zaznaczeniem budynku Grunwaldzka nr 3.....	10
Mapa nr 4. Mapa osiedla Działdowa z zaznaczeniem budynku Grunwaldzka nr 19.....	13
Zdjęcie nr 1. Blok Nidzicka nr 3 (widok od frontu).....	6
Zdjęcie nr 2. Blok Nidzicka nr 3 (widok z boku).....	6
Zdjęcie nr 3. Szkoła Podstawowa nr 3.....	6
Zdjęcie nr 4. Kościół p.w. Świętego Wojciecha.....	7
Zdjęcie nr 5. Park Honorowych Dawców Krwi przy ulicy Wolności.....	7
Zdjęcie nr 6. Szkoła Policealna przy ulicy Wolności 64 (dawny szpital, obecnie w trakcie przebudowy na centrum kultury).....	8
Zdjęcie nr 7. Blok Leśna 28.....	8
Zdjęcie nr 8. Budynek Kwiatowa 22.....	9
Zdjęcie nr 9. Szpital.....	9
Zdjęcie nr 10. Budynek Grunwaldzka nr 3.....	10
Zdjęcie nr 11. Zespół Szkół nr 1.....	11
Zdjęcie nr 12. Przedszkole Miejskie nr 1 im. Jana Brzechwy.....	11
Zdjęcie nr 13. Szkoła muzyczna im. Arno Kanta.....	11
Zdjęcie nr 14. Komenda Powiatowa Policji.....	12
Zdjęcie nr 15. Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna.....	12
Zdjęcie nr 16. Budynek Grunwaldzka nr 19.....	13
Zdjęcie nr 17. Zakład Techmor.....	14
Zdjęcie nr 18. Budynek Pl. 1-go Maja 12.....	14
Zdjęcie nr 19. Agroma.....	15
Wykres nr 1. Powody korzystania z pomocy MOPS Działdowo występujące wśród klientów pomocy społecznej bloku Nidzicka 3.....	16
Wykres nr 2. Powody korzystania z pomocy MOPS Działdowo występujące wśród klientów pomocy społecznej budynków Grunwaldzka 3 i 19.....	16
Tabela nr 1. Harmonogram programu na rok 2013	23
Tabela nr 2. Harmonogram programu na rok 2014	24